

Lahja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nehranjena pisma se ne sprejemajo.

Cena lista znaša za celo leto 1 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 kroni, za pol leta 1.50.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija štev. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravnistični sobi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Več nauka!

Človeka vodijo strasti in misli. Strasti rodijo nemir, osebne prepire, sovraštvo, agitacijo, ali do tajnih uspehov ne privedejo, ker strasti so nestanovitne in ginejo z osebami, ki so jih v srečo nosile. Misli pa ali ideje izvirajo iz prepričanja in moške volje, misli oslonejo, če tudi osebe zginajo, misli zmagajo. Tako bodo tudi v našem slovenskem boju strasti podlegle, ideje pa bodo zmagale.

Zatorej pa je dolžnost mož naše stranke, da se pridno učijo. Mi moramo biti moške ideje, sv. ideje za časno in večno blaginjo slov. naroda. Kdor je torej po svojem stanu ali po svojem izobraženju poklican druge voditi, mora se v tem strastnem boju neumorno učiti, ker le učenost daje človeku novih zdravih misli in le misli bodo zmagale v tem boju.

Ne maramo nikogar tožiti pred svetom, ali opominjati moramo k resnemu učenju, ker se nam zdi, da ravno iz površnosti v naukih izvira naša slabost.

Naši nasprotniki niso sicer v tem oziru nič boljši, ali oni svoje znanje veliko bolj širijo med ljudstvo kot mi. Narodno-napredni ne izdajajo le časopisov, ampak je tudi širijo in je vsaki teden po večkrat razlagajo ljudstvu. V vsaki napredni krčmi leži na mizi „Soča“ in „Primorac“, ne morda le za gospodarja, ki je na liste naročen, ampak za vsakega gosta, ki zahaja v krčmo.

Kedarkoli pa se zbere večje število piveev, se postavi tudi prižnica, s katere kaka glava bere in razlaga pivcem nesramne nauke iz „Soče“ in „Primorca“. Celo naši narodno-napredni voditelji hodijo po gostilnah v mestu in okolici ter zbirajo

okrog sebe pivee, zlasti mladino, da jim razkladajo svoje nauke in jim vlivajo sovraštvo do farjev. Ni čudo, da ljudje drvijo za njimi, ako drugih naukov ne slišijo.

Ako hočemo proti tej agitaciji vspevati, je treba, da tudi mi učimo in da gremo med ljudstvo — učiti. Duhovniki imajo lepo priliko v cerkvi, kjer sicer ne gre razkladati političnih naukov, ali temeljiti nauk o poglavitnih verskih resnicah je podlaga krščanske politike. Brez osebnega nacikovanja, ki je skrajno zoperno in svetemu mestu nepristojno, smejo duhovniki v cerkvi razpravljati krive ugovore, lažnjiva obrekovanja cerkvenih naukov in oseb. Le stvarno in temeljno pa brez strahu!

Toda porabiti moramo tudi še druge priliko za nauk. Delati je treba v društvi in na shodih. Ni treba javnih shodov, ni treba naznanil po časopisih. Vsaki pozna svoje ljudi v svojem kraju, povabi naj je torej na pogovor in naj jim razloži članke iz časopisov naših in nasprotnih, dnevna preporna vprašanja, o katerih ga morebiti celo vprašajo itd. Treba je našemu ljudstvu razširiti obzorje, da bo spoznalo, zakaj se prav za prav gre v strastnem slovenskem prepiru. Treba je ljudstvu povedati resnico, da so voditelji narodno-napredne stranke res brezverci in zakleti sovražniki kat. cerkve. Treba je razkrinkati njih nesramno hinavščino, v katero se skrivajo in farizejski hlinijo, češ, da so tudi oni verni kristjani da imajo krščene otroke itd.

Priporočamo torej somišljenikom, naj poučujejo zlasti vplivne moze in mladeniče. Pri teh prilikah se bo večkrat pokazalo, da ljudje niso hudobni, ampak le polni krivih naukov, ker niso bili prav poučeni.

Torej: več nauka!

LISTEK.

Gabrijel Garcia Moreno.

(Životopis katoliškega politika.)

Visoko čislani učenjaka, ki nam preganja temo smoti, a bolj še cenim poštenjaka, ki ve in hodi pravo pot.

S. Gregorčič.

Krščanski državni predsednik.

Po tolikih bojih je bila nesrečna ekvadorska dežela potrebna miru. Treba je bilo vse vrediti in prenoviti. G. Garcia Moreno ni miroval. Ker je bil le začasni načelnik države, hotel je imeti za potrebne prenosne pravomočno oblast. Razpisal je volitve. Skoro ednoglasi je bil izvoljen v državnega predsednika za dobo 4 let.

Moreno se je lotil preosnove s takim uspehom, kakoršnega zgodovina ne pozna v podobni zadevi. Dolgo časa so Ekvador vladali le nezmožni zatiravci. Garcia Moreno je imel srce, bil je bistroumen in učen, pred vsem pa je imel vest. Bil je tedaj zmožen, pripraviti svojemu ljudstvu dobo miru in sreče.

Pred vsem je bilo treba krščanske vzgoje. Edini pravi gospod je Bog, in kdor ga na svetu nadomestuje t. j. vsak predstojnik mora zapovedovati in delovati v Njegovem imenu. Lastno mnenje, vagnenje in dobiček se morajo upogniti

teji resnici. Načelo, katerega se je držal G. Moreno, je slonel na stavku, katerega se je še kot otrok naučil v maternem naročju: „Čemu je Bog ustvaril človeka? Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi, ter se tako večno zveliča“.

Kakor posamezniki, tako so tudi narodi ustvarjeni v ta namen. Te besede so razodele Morenu pravi pomen človeškega življenja. Ekvadorski deželi so manjkali učitelji, posebno krščanski učitelji. Naročil jih je iz Francoskega in Laškega. Jezuviti so se vrnili v Kito. V njih zavodu so se vzgajali sinovi prvih dražin republike. Isto nalogo za hčere prvakov so prevzele gospe presv. Srca. Šolski bratje in usmiljenice so podučevali v ljudskih šolah. Ne le šole, ampak tudi bolnišnice in ječe je izročil Moreno dobrim sestram in ponižnim redovnikom.

Garcia Moreno si je za svoje življenje izvolil geslo: „Prostost vsem za vse, le hudobiji in krivici ne“. V izvršitev tolikih načrtov je bilo treba denarja. Moreno ni smel naložiti novih davkov ljudstvu, ki je bilo vsled domačih vojsk izmoljeno. Odpravil je nepotrebne uradnike, ki so pod pretvezo, da skrbijo za državni blagor, le pomagali prazniti državno blagajno. S tem si je napravil mnogo sovražnikov; pa to ga ni motilo. Od svojih uradnikov je za-

Goriška dežela v državnem zboru.

Poslanec Gabršček je stavil v seji dne 22. t. m. dva predloga.

Prvi predlog se glasi:

„Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da zgradi železnico za lokalni promet od Sv. Lucije skozi Tolmin, Kobarid in Bovec do Loga“.

Drugi predlog je:

C. kr. vlada se pozivlja:

1. da pospeši izdelavo načrtov za uravnavo Soče in hudournikov v vipski dolini ter da po ustavnem potu zaprosi za uravnavo potrebne zneske;

2. da izposluje po ujmah prizadetim cestnim okrajem zadostnih podpor;

3. da nemudoma ukaže potrebne poizvedbe o škodah, storjenih po ujmah, ter da plača ugotovljene škode.

Dr. Gregorčič je nastopil po interpelaciji ter stavil v seji 26. t. m. na železniškega ministra sledeči vprašanje:

1. Ali je Vaša Prezvzišenost voljna vzeti v poštev zgradbo lokalne železnice z normalnim tirom od nameravane postaje bohinske železnice pri Sv. Luciji z ene strani v Idrijo na Kranjskem, z druge strani v Kobarid v Primorju s podaljškom skozi Bovec do Loga?

2. Ali je Vaša Prezvzišenost voljna potrebno ukreniti, da se pri oddaji dela nameravane bohinske železnice naloži podjetniku dolžnost, da bo sprejemal delavce iz posameznih okrajev, skozi katere pojde železnica, pod istimi pogoji, to je: z isto dnino, kakor delavce od drugod?

Z ozirom na uravnavo hudournikov in rek ter izsušenje močvirjev, stavil je dr. Gregorčič obširno interpelacijo na ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev in na

ministra za kmetijstvo, ki končuje z naslednjimi vprašanji:

1. Ali je visoka c. kr. vlada voljna izdelati splošen načrt za uravnavo hudournikov in rek in za izsušenje močvirjev na Goriško-Gradiškem ter pospešiti to svoje delo?

2. Ali je visoka c. kr. vlada voljna začeti takoj izdelavati podrobne načrte za takšna pod številko 1. označena dela, za katera ni še podrobnih načrtov, ter nadaljevati to delo po tisti vrsti, katero zahteva nujnost posameznih namerovanih melioracij?

3. Ali je visoka c. kr. vlada voljna ukreniti, kar treba, da se one pod številko 1. navedene melioracije, za katere so podrobni načrti in stroškovniki že pripravljeni, takoj začnejo delati?

4. Ali je visoka c. kr. vlada po tem takem voljna vse v tem oziru pričete razprave brez odloga in kolikor mogoče za stalno končati?

5. Ali je visoka c. kr. vlada voljna pritegniti k takim delom zasebne interese le v toliko, v kolikor njih sredstva in njihove moči dopuščajo, ter držati se načela, da melioracije se delajo v javnem interesu (v splošno korist), da se olajša in prežene stalna beda ter da se okrepi davčna moč v deželi?

Politični pregled.

Državni zbor. — V seji državnega zbora dne 20. t. m. je bil na dnevnem redu nujni predlog Hrubi-ja, vsled katerega naj bi se pri ljudskem štetju zagnal polet občevalnega jezika tudi materinski jezik t. j. narodnost posameznih oseb. K temu predlogu so dale povod vnebovpjoče krivice, ki so se godile nam Slovanom od strani Nemcev in Italijanov o priliki zadnjega ljudskega

den smodnika“, odgovori predsednik. Slaba stran vojaštva je bila, da so svoje glavno bežali. Moreno je dal slovesno razglasiti, da bo prvi vojak, ki zapusti svoje mesto, ustreljen. Drugi dan so trije mladi vojaki, prepričani, da je to žuganje prazno, nalašč ubežali. Pa ulovili so jih in brž ustrelili. Od tega dne ni noben vojak več zapustil svoje službe.

Garcia Moreno je hotel svoje plodonosno delovanje dovršiti s konkordatom ali pogodbo s Sveto stolico, zato da bi se moč države pokrepila z močmi sv. cerkve, v združenem delovanju. Členi pogodbe s papežem Pijem IX. so bili slovesno prebrani v stolnici glavnega mesta Kito, med gromenjem topništva in z zahvalno pesmijo. Liberalci so se jezili, vendar se niso upali v svoji onemoglosti javno nastopiti; dobri katoliki pa so se veselili, ko so videli poleg državne zastave vihrati tudi papeževo. (Dalje pride.)

INVALID.

Piše Pržekov.

Kdo ne pozna na kamenitem Krasu večerov krog ognja v veseli družbi? Na ognjišču politikuje, modruje in se jezi nad velikimi davki o zimskih večerih naš Kraševce. Kraševcu je ognjišče to, kar je Gorjanu velika peč, pri kateri tudi on modruje, da, Gorjan še spi na peči!

šetja. Posebno v krajih s prebivalstvom mešane narodnosti, kjer so Nemci in Italijani na krmilu občinskih uprav, so slepili ti ljudje nerazsodno ljudstvo, posebno pa delavce, ki se nahajajo po tovarnah in rudokopih, katerih lastniki so Nemci ali Italijani, da tu ne gre za narodnost nego le za jezik, v katerem ti delavci po največ občujejo, ker morajo v takih tovarnah in rudokopih delavci s svojimi delodajalci po največ govoriti v tujem jeziku, so jim rekli, da je samo po sebi umevno, da je ta tuj jezik njih občevalni jezik in da ga morajo kot takega pri ljudskem štetju tudi označiti. Ko je pa ljudsko štetje končano, razglasi centralni statistični urad dotične številke, takrat pa ne velja našim sovražnikom in tudi ne naši vladi izraz „občevalni jezik“ kot tak, marveč prekrste ga koj v — materinski jezik.

Ta seja je bila jako burna in so v njej posebno radikalni Nemci hudo razsajali ter motili češke govornike, ko so naštevati na stotine krivičnih slučajev, ki so se dogodili pri zadnjem ljudskem štetju.

V imenu Hrvatov in Slovencev je govoril poslanec Biankini, ki je navedel celo kopo konkretnih slučajev, dogodivših se na Primorskem in v Dalmaciji, posebno pa v Trstu in v Istri. Sicer se je oglasilo tudi nekaj nemških govornikov, ki so hinavsko bridko se pritoževali nad „krivicami“, katere da so jim prizadeli Čehi pri zadnjem ljudskem štetju. Človek bi mislil, da bodo ti ljudje glasovali za Hrubyjev predlog, ki je jedino v stanu odpraviti švindel pri ljudskem štetju, katerega zamore jedna stranka nasproti drugi uganjati s pomočjo izraza „občevalni jezik“, ali to se ni zgodilo, kajti pri glasovanju glasovali so za ta predlog samo Čehi, Jugoslovani in pa češki veleposestniki.

21. t. m. je poslanska zbornica tudi imela sejo. Na dnevnem redu so bili predlogi glede državne podpore po elementarnih neizgadah prizadetim pokrajinam. Vsi predlogi so bili vzprejeti ter so se odstopili vladi, da jih uvaža.

Brez škandala tudi v tej seji ni bilo. Gospodje v državnem zboru so se škandalom že tako priučili, da bi jim bilo brez njih najbrže dolgčas. Najprej je stavil poslanec Breiter interpelacijo glede odlikovanja viteza Javorskega. Potem pa je prišlo na vrsto pet interpelacij nemških radikalcev. Štiri prve so se dotikale konfiskacij v Inomestu izhajajočega šaljivega lista „Scherer“, zadnja pa radi neke umazane brošure, katera ni bila konfiscirana. Torej tem ljudem ni prav, ako se nemoralne publikacije konfiscirajo, pa tudi ne, ako se ne konfiscirajo.

Ker so bile te interpelacije polne nemoralne vsebine, je odredil predsednik, da se čitajo v tajni seji, vsled česar so začeli Schönererijanci hudo razsajati ter pretiti celo z obstrukcijo. Pomagali bi jim bili radi tudi Italijani, ako bi znali, pa še le potem, ko bi bila zagotovljena druga železniška zveza s Trstom. Zaradi tega so baje mlo prosili Schönererijance, naj za božjo voljo opuste obstrukcijo do

Bilo je na Silvestrov večer. Zunaj je brila mrzla kraška burja. Na ognjišču priproste kraške krčme je bila zbrana velika družba. Kdo bi si ne privoščil ob sklepu stoletja — četrtinke vina? Prasketaje je gorel veliki ogenj, okrog njega pa so se greli naši možaki. Govor je bil različen, a najbolj se je vrtel okrog volitev. Gori nad njimi v dimniku pa je bučala burja... Resni so bili videti obrazi priprostih kmetičev ob slabem svitu ognja... Da, da, skrbelo je može, da-li ostane še nadalje poslanec oni, oni poslanec katoliškega mišljenja! Saj Kraševac je trden katoličan kakor njegov svet!...

Vrata so se odprla in noter je prišel stari invalid Jožko. Vsa družba se je ozrla nanj in napravili so tudi njemu prostor pri ognju. V plapolajočem svitu ognja se je videl njegov rujav obraz. Preko čela so bile razpete gube. Brado je imel dolgo in sivo. A glej, njegova leva noga je — lesena in desno oko je zaprto — slep je! Odpel je svoj plašč in na prsni sta zabliskali dve svetlinji.

Nič ni govoril Jožko, le poslušal je svoje sovaščane ter zrl na svojo — leseno nogo!...

Veselo je ukal pred 35 leti mladi Jožko, ko je šel k vojaškemu naboru. Kako ponosno je stopal s potrdilnim listom za klobukom po vasi. Ha, saj bil je vojak!...

rešitve investicijskih predlog ter jim obljubili, da jim bodo potem tudi oni pomagali. Zbornični predsednik je prebral v tej seji tudi dopis ministra zunanjih zadev, s katerim se vabi zbornica, da izvoli delegate za prihodnje delegacije.

V seji poslanske zbornice dne 22. t. m. je bil v tretjem branji vsprejet predlog, da se **odpravijo mitnice**.

V torek dne 26. t. m. je bila zopet seja. Danes zboruje zbornica zadnjič pred Veliko nočjo.

Dijaški nemiri v Rusiji. — Na Ruskem se je pričelo nevarno gibanje med dijaštvom, kateremu pravega izvora težko najdemo, ako ne izrečemo slutnje, da se je v nezavedno rusko mladino zanesel morda kak tuj obstanku Rusije sovražni duh. Zdaj se poroča, da je v vseh večjih mestih Rusije dijaštvo jelo uprizarjati burne demonstracije, katerih se udeležujejo celo študentke. V Petrogradu, Moskvi, Kijevu, Karkovem in Odesi so bili krvavi spopadi mej policijo, kozaki in dijaštvom. Poveljnik kozakov je težko ranjen, mnogo dijakov je aretovanih. Dijaki, katerim se pridružujejo tudi delavci, prevračajo po ulicah vozove tramvaja in gradijo barikade. Vlada je jela izganjati one dijake, ki nočejo obiskovati vseučilišč. Kot uzrok nemirov navajajo nekateri izobčenje grofa Tolstaja iz cerkve; resnično pa je, da bi se revolucije v notranjem Rusije nikdo bolje ne veselil, nego Anglija in Nemčija, ki želita, da ima Rusija v slučaju velikih konfliktov doma zvezane roke.

Atentat v Rusiji. — 22. t. m. na večer je v Petrogradu neki Logowski trikrat s samokresom ustrelil na generalnega prokuratorja sinode Po bedonoszewa, a ga ni zadel. Preiskava se je pričela, napadalec so zaprli. Višji vladni krogi so zelo vznemirjeni, ker slutijo, da je ta napad v zvezi z dijaškimi nemiri in z ostrimi vladnimi odredbami proti dijakom.

Novice.

Naročnikom na znanje. — Vsled velikega števila novih naročnikov, mora upravništvo vse knjige in naslove na novo prepisati. Prosimo torej naročnike, da bi hitro naznanili morebitne pogrške v njih naslovih n. pr. glede imena, pošte itd.

Ob ti priliki opominjamo naročnike, ki so nam dolžni naročnino še za leto 1900, da naj vendar enkrat storijo svojo dolžnost in plačajo 4 K. List nas mnogo stane in mi moramo delavce sproti plačevati. Naj torej nihče ne odklada plačila, ker vsaki delavec je vreden svojega plačila.

Vreme. — Letos imamo na Goriškem zelo slabo vreme. Radi vednega deževja je kmetom zaostalo mnogo dela. Tudi mraz je čez navado. Nocoj je celo sneg pobelil hribe in dolino.

† **Umrl** je dne 23. t. m. po kratki bolezni P. Joahim Vion, rektor jezuitskega samostana v Gorici. Svetila mu večna luč!

Toda prišlo je drugače... Pri Kustozzi je obležal z razbitim očesom in odtrgano nogo na bojišču. — Mlad, a brez nogo! Kako ga je pretreslo, ko se je prebudil v bolnišnici iz dolge grozne omotice, — a svoje noge več ni videl — svojega očesa več ni imel... Jokal je junak, a ne radi bolečin, plakal je za nogo in očesom!

Okreval je zopet, dali so mu leseno nogo in poslali ga domov, — domov v rodno vas, kjer je ob slovesu veselo ukal in pel. Na njegovih mladih prsni se je bliščala svetinja! Vlada mu je dala nekoliko podpore, a to je bilo premalo za življenje! Imel je samo mater udovo, ubogo staro ženo, ki je večkrat skrivaj točila solze nad nesrečo svojega Jožka. Ker ni bil Jožko za delo, moral je začeti prosjačiti, prositi tuje ljudi za kruh. Sramoval se je začetka tega opravila, a skrb učil. No, zljaj se ne sramuje več — to je njegovo opravilo — opravilo starega invalida.

Ko so drugi odšli k polunočni zahvalnici devetnajstega stoletja, šel je Jožko spat na krčmarjev skedenj. Burja je zvižgala okrog skednja, notri pa se je stiskal v stare cunje Jožko...

V jutro je šel hlapec na skedenj, pa — oh, med senom je našel ubogega invalida zmrznjenega.

Tam doli pri Kustozzi ga ni hotela pobrati smrt — šele sedaj se je spomnila na ostanek svoje žetve ter ga vzela.

Smrtna kosa. V soboto zvečer ob 7. uri je po kratki a mučni bolezni umrl znani krčmar in posestnik pri mitnici na Solkanski cesti, g. Josip Fon v 55. letu svoje dobe. Pogreb se je vršil včeraj popoldne ob 4. uri. Udeležba je bila nenavadno velika. Prišlo je polno udeležencev vseh slojev iz mesta in iz Solkana. Truplo se je prepeljalo na Solkansko pokopališče. Ob grobu pa so mu zapeli pevci ganljivo pesem „Jamica tiha“ v slovo. Zapustil je udovo in pet nedoraslih otrok. Pokojnik je bil jako priden zbiratelj darov za „Solški Dom“. Ker se je zbiralo v njegovi gostilni vedno lepo število slovenskih gostov, znal je vsako priliko izbornoro porabiti, da je s svojim prikupljivim humorjem znal nabrati čisto lepo svotico za blagi narodni namen, kar mu zdaj Bog povrni! Škoda ob njegovi izgubi pa zadene v prvi vrsti njegovo osirotelo družino, katera bi bila tako izbornega gospodarja in skrbnega očeta baš sedaj najbolj potrebovala, ko se je njegovo gospodarstvo začelo najlepše razvijati. Naj počiva v miru!

V Št. Andrežu je na praznik Oznajenja M. D. blagoslovil stolni župnik in dekan monsignor dr. Sedej s pooblaščenjem Njeg. Eminence kardinala novo cerkev.

Iz Trsta. — „Novi List“ je izpregovoril jasno besedo o unijatstvu, za katero se ogrevajo konfuzni gospodje okolo „Edinosti“, katerim je „vse bolj sveto nego cerkev in ki cerkve sploh ves svoj čas niti vidijo ne“. „Novi List“ je naš sobojevnik, zato ga toplo priporočamo!

„Trgovsko-obrtna zadruga“ je imela občni zbor v nedeljo. Na dnevnem redu je bila sprememba pravil, v kratkem času vže druga. Občni zbor je sprejel vse, kar je dr. Tuma nasvetoval. Med drugim so uvrstili določbo, da načelstvo sme izključiti iz zadruga člana, „ako na škodo zadruga izpodkopa njen kredit in njeno dobro ime (!) na kakoršenkoli (!!) način“ — in — to je prav po turški — da tak nesrečnež „izgubi vse zadržne pravice in vplačane vloge... temu nasproti pa ostane obvezan za vse društvene dolžnosti“ — To meri naravnost na konfiskacijo ali zaseženje naših deležev. Upamo, da oblasti te spremembe ne dovolijo!

Kakor je videti, postaja v tej zadrugi vedno lepše! To so juristi!!

„Centralna Posojilnica“ naznanja, da je dozdajni poslovodja g. Henrik Jussek izstopil iz njene službe in da je na njegovo mesto imenovan gosp. Rihard Premrou, bivši knjigovodja „Gospodarske Zveze“ v Ljubljani.

Kako liberalci lažejo. Dokazali smo gospodom okolo „Soče“, kako so debelo lagali o č. g. župniku v Dornbergu, ko so pisali, da je s prižnice govoril proti ljudski šoli. Dotični „Sočin“ dopisnik ni bil nitiv cerkvi, ker drugače bi bil moral vedeti, da je g. župnik govoril spred altarja. Zakaj molči g. Križman?

To svojo blamažo hoče „Soča“ nekoliko pokriti s kapucinom Krišpinom, češ, ta je pa vendar le popraševal po Kobaridu, kje je rojen „tisti pás Gabršček“. Pa tudi z bratom Krišpinom ima „Soča“ smolo! Kovač v klancu v Kobaridu je „Sočo“ pošteno naplahtal, kajti brat Krišpin ni še nikdar popraševal po „tistem pasu“. Da je „Soča“ naplahtana, razvidno je iz tega, ker pravi, da je brat Krišpin po Drežnici agitiral proti „Primorec“ dasi je dejstvo, da **brat Krišpin niti v Drežnici ni šel!** Kdo bi se ne smejal? „Soča“ in „Primorec“ imata pač vsakovrstnih dopisnikov...

Naše učiteljstvo. Bil je četrtek zadnjega dne februarja. V neki goriški gostilni zbranih je bilo okolu mize nekaj gg. učiteljev. V roko so vzeli „Sočo“, — delali opazke ter z največjo slastjo obirali duhovske kosti, katere jim je „Soča“ položila na krožnik. Zabavljali so in se zgražali nad župnikom dornberškim, češ, da je grozno pridigal proti šoli in učiteljem, kakor je lagala „Soča“. Pri bližnji mizi sedel je nek koroški duhovnik, ki je moral poslušati ostudne napade na duhovščino. Ta pogovor med učitelji ga je tako potrl, da se ni upal predstaviti tamk. učiteljem kot slovenski duhoven s Koroškega. Sram ga je bilo, da se med Slovenci dobe taki ljudje.

Tudi je slišal, kako se je nek učitelj pohvalil, da je on naznanil „Soči“ o pridigi imenovanega župnika. — Sodba koroškega duhovnika je bila ta-le: Mi Slo-

venci na Koroškem živimo v žalostnih razmerah in boriti se moramo proti hudim nasprotnikom, vendar so naši nasprotniki dostojniši nego ti učitelji, ki so bili oni dan zbrani pri „Jeleni“. Veseli nas pa, da se med gg. učitelji samimi poraja odpor proti razdivjanosti nekaterih naprednih tovarišev. Misel za Slomškovo podružnico zori!

Kako smeši „Soča“ ljudske učitelje. „Soča“ št. 35. piše o nekem učitelju takole: Podgoro, pod togoro zeleno, na katere višini se dviga nekaj sloveča romarska cerkev (v Sempasu?), živi neki **ljudski izobraževatelj**, ki čuti poleg svojega „poklica“ še neki drugi poklic. Na vsak način bi bil rad prav imeniten živinozdravnik, zato pa tudi eksperimentira z živino, da je kaj. Zbolel je bil vol. Mukal je revež in se nekam zvijal. Kaj bo? Po „živinozdravniku“ bo treba poslati. Pošljejo ponj. Pride. Ogledaval je žival, puščal jej kri, ali je premalo odteklo, ker po mnenju živinozdravnika so bili noži prekratki. Kar šine „kunštnemu živinozdravniku“ rešilna misel v glavo. Da napravi zabelo. Tačas pa je prepiral ubogega vola na križu. Ko je bila zabela, prava svinjska ali prešičja, gotova, je pojedel ocvirke, mast pa je zljil ubogemu volu v tisto odprtino, katero mu je naredil na hrbtu. Kmetje so se muzali, uboga žival je mukala, pomoč „živinozdravniku“ pa je bila brezuspešna.

Neki bolni svinji, ki je imela mladega, je „zapisal“ kamelice, sam s svojo roko pa jo je nekoliko porazal spredaj pri uhih in zadej na stegnih, da je odteklo nekoliko krvi (menda je mislil narezati „pršuta“), potem jo je še vlačil in konečno djal: A, bo že bolje, in res je bilo bolje, kajti bolna žival je kmalu na to poginila. — Neko kravo je bil obsodil, da ima „mung“, brskal je nekaj pod grlom, prerezoval itd., pomagati seveda ni znal. Ko je žival poginila, pa je rekel gospodarju: Boš videl, kako velike pljuče ima. Raztelesili so jo, ali pljuče ni bilo, ker so bile segnile.

O g. A. Ponizu, nadučitelju, pravi: V Rihembergu učiteljuje „mož s kapitali in dobrim pikolitom“.

Tako zna „Soča“ smešiti gg. učitelje ki ne trobijo v njen rog. In vendar se dobe med učitelji zaupniki „narodno-napredne“ stranke!

Učitelja je udaril. „Soča“ smeši č. g. kaplana Krančiča v Brkinih, ker je bil kaznovan 10 gld. da je v šoli malce udaril otroka nekega naprednjaka. To ni nič čudnega! Kolikokrat slišimo, da so bili gg. učitelji kaznovani, ker so v šoli koga malce udarili. Zakon to prepoveduje! Dobri in pametni stariši nič ne zamerijo, ampak g. učitelja še pohvalijo. Naprednjaki pa tožijo v takih slučajih, kakor se je zgodilo v Brkinih. Žalostno! S tako potuho se vzgajajo slabi otroci. G. Gabršček pa naj nikar ne zameri g. kaplanu, ako je udaril učenca, saj je on udaril po obrazu učitelja g. Likarja. Ali ni to žalostno!?

Iz Šebrelj. Dne 10. in 11. marca tega leta smo opazovali tukaj zanimivo prikazen. Vse je bilo „nafarbano“! Celo sneg, ki je vendar bel po svoji naravi, je bil rumenkasto-rujav, dež ravno tak, „sodrea“ iste barve, megle ravno tako; gromelo je tudi — ali je bil tudi grom rumen, se ni videlo. Pa nikari ne mislite, da „farbam“ tudi jaz — bilo je resnično in sem si celo dve „cilerci“ one rujave deževnice natočil, da bi videl, kaj bo z njo.

Odkod ta prikazen? — hm! — „Primorec“ je „farbal“ te dni po Šebreljah in — Bog ve, če ne sega njegova oblast že gori do oblakov?

Koliko „farbe“ je v dotičnem listu — pogledjmo!

1. Naslov „iz Šebrelj“. Kje je bil oni dopis skovan, in zakaj vemo dobro. Noben Šebreljec bi ne bil toliko neresen nagromadil, ker bi naše razmere bolje poznal in si gotovo nihče ne mara zaslužiti pri svojih soobčanih častnega naslova „javen lažnik“.

2. Občinske volitve bodo v Šebreljah že meseca aprila. — Kdor bo aprila pričakoval volitev, ta pojde „po april“, — kar ni posebno častno. O volitvah danes nič več, pokazal je pa „dopisnik“, kje ga čevljev tišči.

3. Župnik-zupan. No, to je vendar ena beseda, ki je lažnjiva le na pol. — Volilni zapisniki pričajo, da nisem dobil pri občinskih volitvah nikoli nobenega glasu! Najbrže je pa hotel dopisnik reči, da gospodarim in ukazujem tudi v občinskih zadevah, ter, da starešinstvo pleše, kakor jaz godem. — Na to poziv-

ljem dopisnika, naj navede: kaj je sklenilo starišinstvo na moj pritisk? Za vse, kar sklenejo po svoji vesti in previdnosti brez moje vednosti, menda nisem odgovoren. — Ali hočete znabiti očitati, da pomagam županu včasih izgotoviti kaj bolj „sitnega“? Moder dopisnik! Menda zahteva, naj pridemo prej njega prosit za milostno dovoljenje! Ali mu je žal, da prihrani občina na ta način občinskega tajnika?

4. Jaz sem „paša“. Tristo medvedov! pomislite, turški gospodar! Pa ne, da bi se bili „nerodno-misleči naprednjaki“ že v Turke zapisali? Druzega Turka tukaj ni! — Ali mi hočete očitati osorno, svojeglavno, gospodovalno obnašanje? Ne smešite se! Saj sem javno že povedal, da je meni nagajati zelo lahko. Duhovniki nimamo ne ječ, ne žandarjev, edino naše orožje je poduk in — krščanska ljubezen. Ali sem kedaj tudi kacemu „nagajivcu“ kako prošnjo odbil, ako sem mu le mogel ustreči? Kolik strah imajo ljudje pred menoj! Ne, ta dopisnik ni iz Šebrelj — prosim pa, da mi bo takse za te častne naslove on plačal!

5. „Več narodno-napredno-mislečih“ se glasi menda podpis (Dopisa nimam, sem ga le mimogrede videl), a tudi v tem podpisu ni niti ena besedica resnična! „Več“ — razume se, da so v Šebreljah! V čast naši občini moram povedati, da je dosedaj en sam pokazal svojo zadovoljnost nad takimi dopisi, a še o tem sem gotov, da ni pisal sam, k večjemu, če je bil nekoliko za „bota“. — „narodno“ je najbrže tiskovna pomota, glasi se mora „nerodno“! — „mislečih“ — no, no! misli, vsaj pametnih ne iščite pri dopisnikih te vrste, ki pišejo tako, da se jih sramujejo celo taki, ki so že bili na pol na njih strani, a so vendar k sreči ohranili še zrnice soli v glavi.

6. „Zakaj ga še ni?“ — Pa ne, da bi me v Gorici „Primorec“ tako težko pričakoval? — Ker vidim, da je ta uganka za nekatere možgane previsoka, nate pojasnilo! V dekretu, izdanem od preč. kn. nadšk. ordinarijata od dne 10. decembra 1900 št. 3345 stoji:

„Ker bi bilo ordinarijatu komaj mogoče odločiti sedaj administratorja za Šebrelje — iz Jageršč pa bi bilo oskrbovanje posebno sedaj v zimskem času združeno z velikimi težavami — zato ste naprošeni naznaniti semkaj, ali bi ne hoteli ostati v Šebreljah do imenovanja novega župnika, ali pa, da se po preteku razpisa odloči administratorja“. Ali boste sedaj lahko spali?

7. Kaj delam v Šebreljah? Dopisnik naj le pride pogledat, mu bom prav prijazno pokazal in povedal, ali pa naj vsaj poizve za gotovo, saj ni tako težko, od jutra do večera bo težko dobiti uro, da bi nikogar ne bilo v župnišču. Sanja naj pa ne!

8. „Ne zapisuje“ — za to obrekovanje si bodem še pomislil, kaj naj ukrenem. Vse, ki so kedaj v teku vseh 10 let ali kaj prinesli, ali odnesli, klicem za pričo, ali sem kedaj denar hranil, ali izplačal, ne da bi bil v knjigo zapisal; — toliko naj za danes zadostuje, posebno, ker je splošno znano, kako nesramno znajo oni „nerodni“ naprednjaki lagati. Fej!

9. „Skrili se bodemo za Cerkljansko posojilnico“. Na pomoč vsi narodno-napredni modrijani! Svetujte, kaj naj bi se naredilo, ako bi moj naslednik ne hotel prevzeti knjigovodstva? Iztirjati vse tirjatve? Vrniti vse hranilne vloge? Ali ste pomislili, kaj bi nastalo, ako bi začeli s silo iztirjevati? Morda želite celo naj začnemo pri „narodno-naprednih“? Ali ni edina pomoč, da se odstopijo tirjatve sosednji posojilnici, ki prevzame tudi izplačilo hranilnih vlog? In to imenujete „skriti se“, ako mi je mar, da bi se ljudstvo škode obvarovalo?

10. Posojilnico našo imenujete „nepotrebno“, prav za prav bi morali pisati „škodljivo“ — za take krčmarje, ki želijo, naj bi ljudje svoj zaslužek raje v njih „večne hranilnice“ nosili! Kaj onim modrim dopisnikom mar, ako bodo potem taki „snedeni“ reveži prišli občini na pleče, ko več ne bodo mogli delati! Kedo je bolj naroden, ali oni, ki želi in se trudi, da bi si ljudstvo kaj prihranilo, ali pa oni, ki vabi v zapravljivost — pač ni težko razsoditi.

11. Vnebovpijoče je pa menda, v kakem „neredu“ da je vse, da je bilo treba celo „kazni“ plačevati! — Eno neumnost da, priznam rad, sem naredil, da sem si namreč zarad prevelike dobre

volje kaj dobrega narediti, preveč dela naložil in zato nisem mogel vselej dočeti a s a vsega izgotoviti, to „nerednost“ priznam, druge pa, zapomnite si, mi ni še nihče očital in Bog mi pomagaj, mi jo tudi ne bo. Kar je kedo drugoga govoril, naj gleda, da bo — pred Bogom — popravil!

Dobra šola mi bo pa to za bodočnost, da si ne bodem več „nepotrebne“ dela nakopaval posebno, ker sem sedaj skušal — kako zna svet plačevati.

K koncu še tri dobre svete. Najprej svojim župljanom: Pazite na svojo čast in dobro ime! Kdor je verjel, da je dopis res iz Šebrelj in mene dobro pozna, vsak si je moral misliti: „ali so tudi tam taki...“ Ako bi bil tudi jaz verjel, da ste Šebreljci pisali in bi vam očitno odgovarjal, kako bi se bil smejal nekdo, kateremu je lepo sporazumljenje med duhovnikom in starešinstvom, kakor je bilo dosedaj pri nas, trn v peti — že dosedaj je vas rad imenoval „norce“ — kako bi ga veselilo, ako bi mi eden drugoga „trgali“. — Premislite vedno, kaj je dobro za občino in za — duše!

Drugi svet „Primorskemu Listu“: Najprej se moraš zahvaliti „Primorec“, da dobivaš toliko dopisov in da Ti gre tako lepo na roko tudi s tem, da takim dopisnikom tako lepo veruje tako, da njemu kmalu nihče več verjeti ne bo mogel, tudi, če bo kedaj resnico pisal. — Ako hočeš dopis, recimo od koder koli, kar sam našuntaj koga, ki bo „Soči“ pisal, da se je duhovnik pred cerkvijo na glavo postavil — pa boš dobil dopis tudi Ti! Je preskušeno!

Tretji svet „Primorec“: Naj odpre kar „mirodilnico“, kjer bo svoje „farbe“ prodajal. „Farbarskim“ dopisnikom naj se priporoči, da ga ne zapuste z dopisi, preskrbi naj si še dovelj kupcev, pa bo dober „gšeft“. Res, da te „farbe“ na solcu kmalu zginejo, kakor se spodobi za „judovsko robo“, a to nič ne dé, bodo prišli kupci pa prej druge kupovat.

Ako je v zadnjih stirnajstih dneh še kaj o meni, bodem že odgovoril, ko dobim dotične liste, dosedaj jih nisem videl. Pisati menim pa, kakor se mi zdi, da ne bo ravno dolgočasno nekaj zares — pa tudi kako godčevsko vmes.

J. Kokošar.

Iz Šmarj 25. marca 1901. Odprto pismo g. Jožefu Vertovec vulgo Grdin iz Šmarj! Ker ste postali v novejšem času agent za „Primorec“, kateri častni službi sta se odpovedala, kakor smo slišali, dva druga napredna, in se kolportira isti list v zavrtku pod vašim imenom v več iztisih s posebnim namenom na prihodnje deželno-zborske volitve, da jih širite, kakor je že omenil pošteni dopisnik iz Svinega v „Primorskem listu“ št. 10, kateri list vi imenujete klerikalno glisto, vprašamo Vas:

1. Da-li spoznate: da ima list „Primorec“ protiverske težnje s tem, da blati cerkveno hierarhijo od kaplana naprej do poglavarja sv. cerkve bodi si posredno ali neposredno.

2. Ako to pripoznate: se li strinja vaša vest s prvo božjo zapovedjo, kakor lahko berete v velikem katekizmu, ki so ga izdali vsi avstrijski škofi zbrani na Dunaju dne 9. aprila 1894 vprašanje 352 točka 6: „Branje in razširjanje veri sovražnih knjig, časnikov in spisov“.

Prosimo odgovora!

Iz Kanala. — Te dni sem šel skozi Kanal. Ker sem mnogo čital po časopisih o kanalskem g. cerkveniku, o kanalski cerkvi, o zvonu, o orgljanju, o uri itd., sem vprašal ljudi, kaj pa je na tem resnice? Povsod sem slišal pritožbe. Največ pritožb je proti g. cerkveniku. Čitateljem „Prim. Lista“ je vse znano, zato jih ne ponavljam. Lahko vas pa zagotovim, g. urednik, da je ljudstvo v tem oziru popolnoma na strani „Prim. Lista“. Vaši dopisniki so zanesljivi in značajni možje.

Mislil sem, da so Kanalcji sami porodnjaki, pa to ni res! Vaš list ima trdno podlago. Kanalcem ugaja mirnost in nepristranost, s katero nastopa „Pr. List“.

Nekaj vam moram povedati, da se boste znali ravnati o prihodnjih deželno-zborskih volitvah. Porednjaki imajo v soški dolini od Plavi do Bovca v vsaki vasi že določene deželne poslance. Če bi število slovenskih deželnih poslancev bilo 100, bilo bi še vedno premajhno... Tako slepijo ljudi!

Iz Loma. V naših hribih je mnogo nemarnosti, zato je potrebno opominje-

vanje. Naše občinske poti so prav slabe. To vidi vsakdo, kdor vozi od Tolminskega Loma do sv. Lucije. Kmalu ne bo mogoče niti s praznim vozom voziti. Tudi nadaljnje zidanje ceste bi bilo lahko že dovršeno, če bi ne bilo nemarnosti. Na noge tedaj obč. starišine, na delo z združenimi močmi!

— Ko so podpisovali darove za novo pravno novih orgelj v tukajšni cerkvi, so ljudje vsak po svoji moči radi pristopili. Le ena oseba — ena ljulika je bila med nami, ki ni hotela nič obljubiti. Pa kaj se je zgodilo? Mladičiči so sklenili, da hočejo to ljuliko iztriti in odstraniti od pšenice. Ali glejte čudo! Velika razširjena ljulika se je na enkrat spremenila v pšenico! Zdaj se bo tudi ta klas spravil v žitnico!

Iz Biljane nam pišejo: Prej, ko nismo imeli še svojega pekarstva, dobivali smo iz Kormina kruh 3 do 4 dni star. Zdaj imamo svojega peka, ki nam dobro streže. Toda žal, da so mu nekateri nasprotni. Povabili so nekoga iz Kormina, da vozari kruh vsem prejšnjim odjemnikom, oziroma vsem krčmarjem. Celo v Višnjeviku ga sprejema nek krčmar. Vsa čast pa g. Andreju Sirku, krčmarju v Višnjeviku, da se poslužuje pri domačem peku. Mi kličemo znova: Rojaki, podpirajte svoje ljudi!

Naznanja se nam iz Biljane tudi, da bo to pomlad bržkone nova občinska volitev za tretji razred, ker se je bil napravil proti prejšnji volitvi rekurz.

Najstariši beneški Slovenec. V vasi Hlasta, v župniji sv. Lenarta živi mož Ivan Kavčič, ki je bil rojen 27. marca 1801. Včeraj je obhajal stoletnico svojega življenja. Naprosil je svojega čast. g. župnika, da bi 27. marca prišel opraviti sv. mašo v podružno cerkev v Hlasto, da bi sv. velikonočno spoved in obhajilo na ta dan opravil. Mož je dobro ohranjen in vodi sam gospodarstvo; le oči so mu v zadnjih 2 letih oslabele.

Iz Trente. Od več strani prihajajo pritožbe o slabih cestah, toda v slabšem stanu si ne more nihče predstavljati ceste, kakor je iz Soče v Trento. Palo je nad 1 meter snega, zdaj pa lije že cel mesec dež. Slavni cestni odbor bovske je menda na nas popolnoma pozabil, ter se mu ni zdelo vredno priti s sneženim plugom do Loga; zaradi tega pa stoji voda po cesti do kolen, katero mora vsakdo brodit, ako hoče iti ven iz koč. Morebiti pa bode novoizvoljeni gospod predsednik obrnil na nas svoje milostno oko. — Uradno se zatrjuje, da je cesta izpeljana od Baumbachove koč, v resnici pa je le do stranišča omenjene koč, kajti prav do tega čednega „poslopja“ vodi cesta popotnika. Pobožni romarji, kateri dohajajo na božjo pot, meneč da pridejo pred kako kapelico, primejo navadno za svoj klobuk, da bi se odkrili, toda kmalu spoznajo svojo zmoto, ter tolikanj bolj pritisnejo svoje pokrivalo na glavo. Vsled tega je posestnik — sosed, naprosil nemško planinsko društvo, naj bi preneslo to „poslopje“ na drugo bolj skrito mesto, in sliši se, da se mu je prošnja ugodila. Spomladi se bode torej to „poslopje“ slovesno podrlo. — Prosilo je tudi tukajšnje županstvo potom c. kr. okrajnega glavarstva vis. vladu, da bi se cesta podaljšala vsaj do cerkve.

Žalostne čase imajo sedaj tudi koze; glodati in jesti morajo smrekove veje. Ako ubogi Trentar nima dovolj sena niti za koze, kako naj bi redil govedo! — Plazovi od vseh strani grome. Bog daj, da bi sneg kmalu skopnel!

Rojan. „Edinost“ št. 67. je prinesla dopis iz Rojana, ki po krivici napada „Pr. List“. Pošteni Rojanci vedo, kako stališče zavzemamo mi v njih praskanju, saj smo se že večkrat v listu zanje potegnili. „Edinost“ pravi, da hočejo cerkveni krogi rešiti rojansko krizo s polemikami proti njej in da je za to izbran kot instrument „Pr. List“. Odgovarjamo, da so cerkveni krogi z nami vred prepričani, da se tržaškim Slovincem nič ne pomaga s polemiko proti „Edinosti“. Vse kričanje po časopisih ne reši Slovencev. Kljub vsemu časopisju bodo Slovinci nazadovali v cerkvi, v šoli, v uradih itd. Slovensko narodnost v Trstu in okolici bo rešila edino le krepka gospodarska in socijalna organizacija. O tem smo že mnogo pisali in povdarjamo zopet, da vspeva slovenska narodnost le tam, kjer ima trdno ozadje v gospodarski organizaciji. Rojanci vedo dobro, da nas, kakor njih, bitko bolijo tamonjske zmešnjave, ali prepričani smo, da

je v Trstu edina izdatna rešitev v narodnem pogledu: delo za gospodarsko in socijalno organizacijo. Napredujočega italijanstva v cerkvi, v šoli in v uradih ne bo zaustavil ne ordinarijat, ne vlada, ne unijatstvo in ne pravoslavlje, ampak edino le gospodarsko samoosvojenje ljudstva.

„Primorski List“ je „instrument“ slovenske gospodarske organizacije in je nasproten nesrečnim slovenskim polemikom — za nič! Molijo se tedaj gospodje okolo „Edinosti“, ako mislijo, da je naša naloga z njimi pripraviti se! Mi obsojamo pri „Edinosti“ le brezpotrebno gonjo za premembo obreda, kar bi nam v narodnem pogledu gotovo le škodilo! Vjemamo se pa z „Edinostjo“, ki pravi v št. 67: „Zlasti na gospodarskem polju treba v okolici premagati mnogo zelo hvaležnega dela in dobro znamenje je, da so tržaški in okoličanski veljaki svojo pozornost in delovanje začeli obračati posebno na to polje“.

Tržaškim in okoličanskim rodoljubom kličemo tedaj: Po potu gospodarske organizacije naprej!

Novačenje za tukajšnje mesto se je vršilo v ponedeljek 18. in v sredo 20. t. m. Prišlo je na nabor 236 mladeničev; od teh je bilo 45 pripadnih v druge občine. V prvem in drugem razredu so jih potrdili 53, od 45 ptujcev pa so jih potrdili 24. V prvih dveh razredih je bilo novincev 150 in v tretjem 41. — Za goriško okolico prične novačenje 1. aprila.

Zopet potres v Ljubljani. V petek 22. t. m. zvečer so imeli v Ljubljani zopet potres. Zunaj se potresni sunek sicer ni mnogo občutil, a v gledališču med predstavo so čutili močnejši sunek, slišalo se je votlo podzemsko bobnenje. Občinstvo je prestrašeno skočilo raz sedežev in hitelo k izhodom. Le s težka se je pomirilo zopet toliko, da se je predstava završila.

Socijalne drobtinice.

Greh starišev pade na otroke.

„Kaj si naredil z žganjem, za ta denar mora biti steklenica polna, pa toliko manjka!“ „Po poti sem malo pokušal, je tako sladko.“ „Grdoba ti“, reče oče svojemu edincu. Sinček se posmehne. Saj ni prvokrat, da gre očetu po žganje, tudi oče ga ne pije zdaj v prvo, to priča njegov nos; tudi ni prvokrat, da ga je Francek po poti nekoliko odpil, oče pa ni bil nikoli posebno hud, še smejal se je, ko je mladega kerlca pokregal. Tudi zadnjikrat ni bilo. Ko je Francek prišel k vojakom, je že znal ob nedeljah svojih par litrov vina ali tu in tam v delavnik četrtinko žganja nesti, saj oče je privoščil sinu, ki pri vojakih toliko trpi.

Že dolgo je, kar je umrla mati, ki je očeta še precej ustavljala. Takrat je govoril oče, da pije, da pozabi žalost. Žalost je že zdavna pozabljena, pil pa je le še.

Ko se je France vrnil od vojakov, pripeljal je v hišo nevesto. Kmalu sta se oče in sin začela radi premoženja pripraviti. „Moj Bog! kaj še tepel me boš, ali sem to zaslužil. Premoženja ti ne izročim, če se še tako togtiš. Vedno sem slišal, da ni dobro, ako se kdo popred sleče, preden se v posteljo vleže“. In oče je šel, ter jezo poplaknil. Mladi je isto storil, pa v drugi krčmi.

Slednjič stari vendarle izroči gospodarstvo sinu. Pa zboljšalo se ni nič. Zdaj je še le začel oče očitati sinu zanemarjenja v gospodarstvu, česar prej sam na sebi ni videl. Očital mu je posebno, da preveč pije. Sin pa mu zabrusi v obraz: „Če sem pijanec, ste vi kriv, od vas sem se kot otrok naučil. Če sem slab gospodar, sem v tem vaš sin. Jaz le nadaljujem, kar sem se od vas naučil“. Te besede so hudo zbudile očeta. Molčal je ter šel v gostilno. Tako je bilo skoro vsaki dan, dokler ga bolezen ni vrgla na posteljo. Duhovniku je vse priklimal ali odkimal, pa resno prigovarjanje mu ni šlo do srca, ker pijanček ni zmožen resno misliti. Bil je sicer previden, pa se ni za to mnogo zmenil. Kako se je priklimal Bog zanj zmenil, ne vemo.

Človek bi mislil: No zdaj, ko ni več sitnega očeta, bosta France in žena v miru pridno gospodarila. Gospodarstvo pa je vedno bolj hiralo. Govedo za govedom je šlo iz hleva. Kam? — v go-

stilno! Zemljiško knjigo so upniki vedno bolj popisovali. Dež, ki je močil skoz zanemarjeno streho, je začel tudi zid razjedati. Gospodar je hiral na duši in telesu. Žalost in pijača sta ga premagala. Na smrtni postelji je bila steklenica njegova zadnja tolažba. Kakoršno življenje taka smrt. Kakor oče, tako in še hujši — sin!

Naša društva.

Odprto pismo našim občinskim zastopnikom, kmetovalcem in prijateljem kmetijstva. (Konec.)

Med vsemi našimi okraji kaže se glede našega c. kr. kmetijskega društva najzavednejšega cerkljanski; dasi najmanjši, šteje v našem društvu prime-roma največ članov in sicer vse davčne občine (16) celega okraja, 2 društvi in 3 zasebnike. Izmed občin so zraven cerkljanskih zastopane v društvu in sicer v bovškem okraju davčne občine: Bovec, Kal-Koritnica in Žaga; v kobariškem okraju: Kobarid, Sužid, Drežnica, Kred in Idersko; v tolminskem okraju: Volče, Čiglinj-Kozarišče, Selo-Ruti in Sv. Lucija; na Kanalskem: Deska in Ročinj; v ajdovskem okraju: Ajdovščina in Šmarje; v sežanskem okraju: Sežana, Tomaj in Lokev; v okraju goriške okolice: Miren, Renče, St. Peter, Sovodnje in Šempas. Iz komenskega okraja ni nobena občina vpisana v društvo. Sploh je celi Kras zares prav siromašno zastopan v našem društvu, dasi se je ono že mnogokrat oziralo na kmetijske razmere in potrebe njegovih prebivalcev.

Kmetijskih zadrug in društev je vpisanih skupaj 18 in sicer vinarska in sadjarska društva za Brda v Gorici, kame-njsko, krepeljsko in tolminsko, potem kmetijska zadruga v Cerkljam in mlekarska zadruga v Bovecu, na St. Viški gori, v Doljah, na Lubinju, v Zatočinu, v Volčah, Kobaridu, Drežnici, na Iderskem, pri Peratih, v Sužidu, Svinem in na Trnovem.

Naj omenjam še dalje — pa brez zamere — da pogrešam v našem društvu nekatere izmed naših deželni- poslancev (italijanski so vsi vpisani), ve-čino naših odvetnikov (dočim so italijanski samo v osrednjem odboru trije, a skoro vsi drugi v društvu) in tako še marsikterega veljavnega in imovitega moža, kojega ime bi se lepo in častno čitalo v imeniku članov c. kr. kmetijskega društva.

Zlasti častita duhovščina bi morala po mojem mnenju pokazati svojo ljubezen do kmetijskega stanu s pomno-ženim pristopom h kmetijskemu društvu. Jaz jej kličem v spomin, kar sem leta 1891. o času deželne razstave objavil v knjižici „Pred 125 leti“.

Mi se tolikokrat in tako radi po-našamo s svojo dvetretjinsko večino v deželi — a kjer bi v svojo korist in svojo čast morali pokazati to večino — tam nas ni. Priznavam sicer, da smo ubožni in da nam je plačevati vse polno davkov, tudi takih, kterih ne pobira davkarija, ker si jih sami nalagamo, da ohranimo svojo narodno eksistenco; a pri vsem sem morali bi vsaj toliko storiti in za-gotoviti, da bodo imeli vsi naši okraji vsaki vsaj po ednega tvojega zastopnika v osred-njem odboru, in to lahko dosežemo, če ravnamo po izgledu cerkljanskega okraja: Naj pristopijo vse naše dav-čne občine in vse kmetijske zadruge in društva — pa bode! V Gorici in goriški okolici pa naj se prav posebno skrbí za pomnožitev članov, da dobimo tudi v tem največjem oddelku primerno število zastopnikov. Zganimo se! tu gre za našo korist in našo čast!

V Gorici, 15. marca 1901.

E. Klavžar,
odbornik c. kr. kmet. društva.

Za kratek čas.

Odgovor od nekod. — „Soča“ je pisala in poročala od nekod, kako je moral pri nekem dekanu, katerega je prišel obiskat neki učitelj, in pri katerem nekem dekanu je bil tudi neki kaplan, ta neki učitelj capljati v dekanovo sobo še le za nekim kaplančetom, kakor mu je ukazal ta neki dekan. — Namen je jasen! Našuntati poštene učitelje proti farjem, češ, tako vas prezirajo! Če bi bila „Soča“ res vedela za tisti neki slučaj, bila bi se slastjo onega neki-dekana imenovala s polnim imenom. A

„Soča“ se pač rada tudi nekikrat zlaže. Zato pa jej nekateri nekikrat nič ne verjamejo, posebno če piše le o Nekem od Nekod.

Pretkanost. — Kralj je hotel raz-veseliti nekega pesnika; zato ga je vpra-šal, kaj bi imel rajše, ali 100 cekinov ali zlato tobačnico. Pesnik ponižno od-govori: „Najraje bi imel 100 cekinov v zlati tobačnici“.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru
(pri Gorici).

Priporoča ista tudi za maše č. gg. duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Spominki

za prvo sveto obhajilo:

mali za molitvenike 3 do 10 v
veliki za okvir 12 „ 40 „

RAZNE PODOBE:

za molitvenike 100 od 80 v navzgor,
za okvir, komad 20 do 90 v.

Za naročila priporoča se odličnim spoštovanjem udani

G. Likar.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno dplomo najvišjega priznanja
jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 z zlato svetljo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in na-tančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji iz-berbi, kakor: sukno, platno, prte-nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-kovrstne preproge, zavese, namizne prte, nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-hišstvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Raz-lično pohišstvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celu-loida, posebno za jedilne sobe. Bla-zine iz strune, afriške trave, z ži-mami in platnom na izbiri ter razne tapečarije. Reči, katere se ne naha-jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica.

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčni prist-na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega o-rodjaja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Čebelnj voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkve-nim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelni pi-tancee najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Prva slovenska zaloga vsakovrst-nih šivalnih in ve-zejnih strojev (Stickereimaschi-nen), kakor tudi dvokoles ter sa-mokresov v ulici Municipijo št. 1.

Lastna meha-nična delavnica in popravljavnica šivalnih strojev, dvokoles v Nun-ski ulici hiš. št. 16.

Šivalne stroje se jamči za pet let.

Pred konkurencijo nič strahu!!!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, pre-mič-nin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodb.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastav-ljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Poslavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovan-cem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!